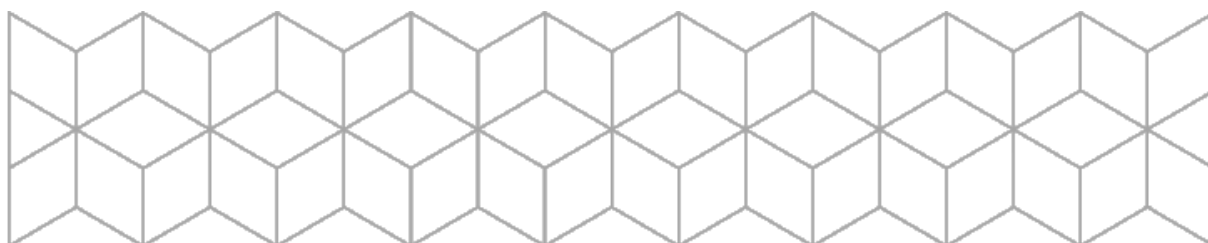

EKSAMEN

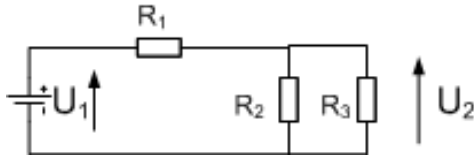
Emnekode: ITD12011	Emnenavn: Fysikk og kjemi
Dato: 2 Mai 2022	Eksamenstid: 9:00 til 13:00
Hjelpemidler: <ul style="list-style-type: none"> • 4 sider (A4)(2ark) med egne notater • Ikke-kommuniserende kalkulator • Prosjektoppgaven, som blir delt ut på eksamensdagen	Faglærer: Erling P. Strand
Om eksamensoppgaven og poengberegning: <p>Oppgavesettet består av tittelside, 4 sider med oppgaver og 2 sider med vedlegg, totalt 7 sider. Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare oppgaven.</p> <p>Alle spørsmål på oppgavene skal besvares, og alle spørsmål teller likt i bedømmingen av eksamen.</p>	
Sensurfrist: 23. mai 2022 Karakterene er tilgjengelige for studenter i Studentweb www.hiof.no/studentweb	

Alle utregninger må tas med i besvarelsen! Noen formler finnes i vedlegg.

Oppgave 1

Gitt følgende krets:

$U_1 = 5,0 \text{ V}$, $R_1 = 680 \Omega$, $R_2 = 560 \Omega$ og $R_3 = 820 \Omega$

- Hvor stor er strømmen I_1 , som går igjennom motstanden R_1 ?
- Hvor stor er strømmen I_3 , som går igjennom motstanden R_3 ?
- Hvor stor er spenningen U_2 ?
- Hvor stor er effekten i R_3 ?

Oppgave 2

- Anta at du skal måle spenningen U med et multimeter. Det instrumentet har tre innganger, De er merket:

Inngang 1 : ΩV

Inngang 2 : COM

Inngang 3 : mA/ μA

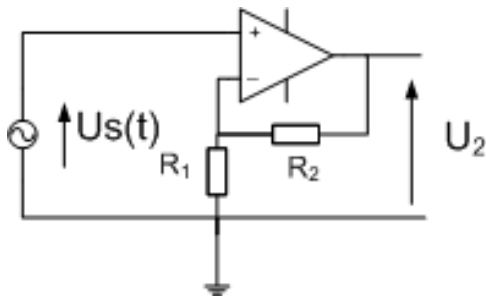
Hvilke innganger skal du bruke? Forklar hvorfor du må bruke disse inngangene.

- Med dette multimeteret måler du en vekselspenning. Multimeteret viser at spenningen er 10,0 Volt. Hvor stor er peak-to-peak spenningen (U_{PP})?

Oppgave 3

Gitt følgende forsterker:

- a) Utled uttrykket for forsterkningen U_2/U_s på denne forsterkeren. Det brukes en operasjonsforsterker. Husk å beskrive hvilke forutsetninger du legger til grunn, når du utleder denne forsterkningen.

Signalet inn på denne forsterkeren, $U_s(t)$, kommer fra en sensor. $U_s(t)$ varierer mellom 0,00 [V] og 0,35 [V]. Spenningen ut av denne forsterkeren, U_2 , skal kobles inn på en ADC, med FSR=5,0 [V]. (Fra 0,0 [V] til 5,0[V])

- b) Regn ut forsterkningen og motstandene R_1 og R_2 .
- c) Anta at det brukes 12 bit ADC, og en temperatursensor som går fra minus 30,00 °C til pluss 40,00 °C. Hvor stor er kvantiseringsfeilen, oppgitt i grader Celsius?

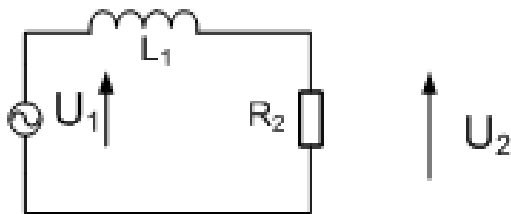
Oppgave 4

- a) Forklar hvordan en induktiv sensor virker, og beskriv hva du kan måle med den. Husk å ta med forutsetningene som må ligge til grunn for å kunne bruke en induktiv sensor.
- b) Forklar hvordan en lysdetektor, som er laget vha halvleder, virker. Ta også med et kretskjema fra og med lysdetektoren, til og med forsterkeren. Ingen beregninger på komponentverdier er nødvendig.

- c) Beskriv forskjellene mellom et balansert system og et ubalansert system. Beskriv også fordelene og ulempene med de forskjellige. Lag også en figur fra og med en Pt100-sensor til og med en forsterker, både på balansert og på et ubalansert system. Ingen beregninger skal gjøres.

Oppgave 5

Ta utgangspunkt i denne krets:

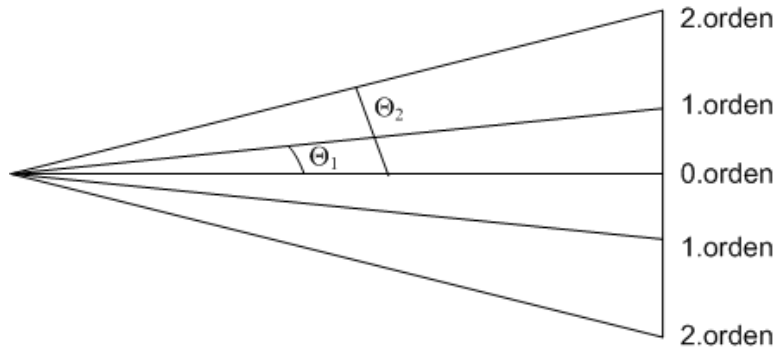

$L_1 = 20 \text{ nH}$ og $R_2 = 50 \text{ k}\Omega$. Spenningen inn er U_1 og spenningen ut er U_2 .

- Regn ut grensefrekvensen for denne kretsen.
- Utledd uttrykket for U_2/U_1 . Symbolene L_1 og R_2 skal inngå i uttrykket (**ikke** tallverdiene for L_1 og R_2)
- Hva blir uttrykket for U_2/U_1 , når grensefrekvensen f_G skal inngå i uttrykket?
- Regn ut dempningen U_2/U_1 for 5 frekvenser, fra $0,1 \cdot f_G$ til $10,0 \cdot f_G$. Skriv de inn i tabell-form. Angi dempningen både i ggr (ganger) og i dB. (En kolonne for hver)
- Tegn kurven for hvordan signalet dempes i denne krets, på et semilogaritmisk papir (som du får utdelt). Bruk frekvensen på x-aksen, og dempningen, med benevnelsen dB, på y-aksen. Tegn fra frekvensene $0,1 \cdot f_G$ til $10,0 \cdot f_G$. – Husk å skrive ditt kandidatnummer på det halvlogaritmiske papiret.

Oppgave 6

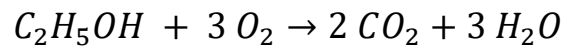
- a) Anta at du har et lys som går gjennom et gitter med 400 linjer per mm. På en plate som er plassert 2,00 m fra gitteret, vil det bli et interferensmønster. Hvor lang er avstanden mellom mode (orden) 0 og mode (orden) 2 på denne platen, hvis bølgelengden på lyset er $\lambda=560$ nm?

- b) Hvor stor er den høyeste orden man kan få med på denne platen?

Oppgave 7

Når etanol (C_2H_5OH) forbrenner, dannes det karbondioksyd (CO_2) og vann (H_2O). Den balanserte likningen er

- a) Hvor stor masse CO_2 blir dannet, da et mol etanol (C_2H_5OH) forbrenner? Angi svaret i gram.
- b) Hvor stor masse CO_2 blir dannet, da et 4,0 cl glass med etanol kastes på bålet og brenner opp. Anta at tetthetene til etanol er 789 kg/m³. Angi svaret i gram.

VEDLEGG

Exp.	Prefiks	Symbol	Desimal
10 ⁹	Giga	G	1 000 000 000
10 ⁶	Mega	M	1 000 000
10 ³	Kilo	k	1 000
10 ⁻³	milli	m	0, 001
10 ⁻⁶	micro	μ	0, 000 001
10 ⁻⁹	nano	n	0, 000 000 001
10 ⁻¹²	pico	p	0, 000 000 000 001

$$Z_L = j2\pi fL$$

Reluktans: $R_m = \mathcal{R} = \frac{l}{\mu_r \mu_0 A}$ hvor $\mu_0 = 4 \cdot \pi \cdot 10^{-7}$ [H/m], l er lengden, A er arealet og μ_r er relativ permeabilitet. Kan også bruke benevnelsen:
 $\mu_0 = 4 \cdot \pi \cdot 10^{-7}$ [Wb/(A·t·m)]

Magnetomotorisk spenning eller magnetomotorisk kraft: $F_m = N \cdot I$

$$\text{Magnetisk fluks: } \phi = \frac{F_m}{R_m}$$

$$\text{Magnetisk flukstetthet: } B = \frac{\phi}{A}$$

Interferensformelen: $d \cdot \sin\theta_n = n \cdot \lambda$

Avogadros tall, $N_A = 6,022 \cdot 10^{23}$

Atommasseenheten $u = 1,660 \cdot 10^{-27}$ kg

Lyshastigheten: $c = 3,00 \cdot 10^8$ [m/s]

